

การพัฒนาผลการเรียนรู้และพฤติกรรมการกล้าแสดงออกโดยการจัดการเรียนรู้แบบ บทบาทสมมติ “เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย”

ชลาทิพย์ ชัยโคตร, เชิดชัย หมื่นภักดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ศูนย์การศึกษาบึงกาฬ
อีเมล: chalathip08@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการเรียนรู้และพฤติกรรมการกล้าแสดงออกโดยการจัดการเรียนรู้แบบ
บทบาทสมมติ เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ
1) เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย
2) เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักศึกษา โดยการจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ และ
3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอน เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ในระบอบประชาธิปไตยในรูปแบบบทบาทสมมติ โดยใช้เครื่องมือในการศึกษาคือแบบทดสอบก่อนเรียน
และหลังเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินความพึงพอใจ โดยมีประชากรและกลุ่มเป้าหมาย
ในการศึกษาคือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ศูนย์การ
ศึกษาบึงกาฬ จำนวน 26 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การค่าร้อยละ (Percentage)
และการหาค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต (Mean)

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีผลการศึกษาดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน
และหลังเรียน โดยค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบหลังเรียน คือ 22.42 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบ
ก่อนเรียน คือ 19.19 ส่วนผลการประเมินพฤติกรรมการกล้าแสดงออกพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรม
การกล้าแสดงออกที่ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ประเมินในครั้งแรกกับครั้งที่สองโดยมีพฤติกรรม
การกล้าแสดงออกที่อยู่ในเกณฑ์ดีมากเกือบทุกด้าน ส่วนผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาพบว่า
นักศึกษามีความพึงพอใจในเกณฑ์มากที่สุด 3 ด้านคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรม และ
มีความพึงพอใจในเกณฑ์มาก อีกหนึ่งด้านคือด้านการประเมิน

คำสำคัญ: ผลการเรียนรู้, การกล้าแสดงออก, การแสดงบทบาทสมมติ, การมีส่วนร่วมทางการเมือง

A development of Learning Outcome and Assertive Behavior in Participation in Democratic Politics by Using Role-Play Activities

Chalathip Chaikot, Cherdchai Muenphakdee
Udon thani Rajabhat Universtiy, Bueng kan Campus
E-mail: chalathip08@hotmail.com

ABSTRACT

This research entitled ‘A development of Learning Outcome and Assertive Behavior in Participation in Political Democracy by Using Role-Play Activities for the First-Year Students in the First Semester of the Academic Year 2015.’ It is aimed: 1) to enhance the learning outcome of students in Participation in Political Democracy; 2) to develop the assertive behavior of students by using role-play activities; and 3) to study the satisfaction of students in Participation in Political Democracy teaching. This study was classroom research. The instruments used were pre-test and post-test, observation form, and satisfaction form. The population and subjects consisted of 26 first-year students in the Public Administration program in the academic year 2015. Data were statistically analyzed by using percentage and mean scores.

The results were revealed as follows: 1) students had higher learning outcome compared by using pre-test and post-test; it was shown that the mean scores of post-test was 22.42 which was higher than the pre-test, 19.19. 2) When considering the assertive behavior, it was found that students increased their assertive behavior in the second observation compared to the first observation; it was found that students had very good levels in all aspects of assertive behavior in the second observation. 3) Regarding to satisfaction of students, students had highest level of satisfaction in 3 sectors including: teacher, content and activities. Moreover, students had high levels of satisfaction in assessment sector.

Keyword: Learning Outcome, Assertive Behavior, Participation in Democratic Politics, Role-Play Activities

บทนำ

พฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกที่เหมาะสม ถือเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ทำให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม พฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกเป็นคุณสมบัติที่สามารถปลูกฝังและพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ในตัวบุคคลให้มีการกรการกล้าแสดงออกที่ถูกต้องและเหมาะสมได้ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่กำลังอยู่ในวัยกำลังศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากการที่บุคคลมีพฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม จะช่วยทำให้มีบุคลิกที่ดีขึ้น สามารถปรับตัว มีความเชื่อมั่นในตนเอง กรการกล้าแสดงออก กรการพูดต่อหน้าผู้อื่น กรการเข้าร่วมกิจกรรมได้รับการยอมรับจากเพื่อน รวมถึงการมีผลการเรียนที่ดีขึ้น

สำหรับการเรียนการสอนด้านรัฐประศาสนศาสตร์ พฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับนักศึกษา เพราะจะต้องนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและทางด้านสังคม รวมถึงการทำงานในอนาคต เพราะการฝึกฝนพฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกในโอกาสต่างๆ จะทำให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจในการแสดงออกนั้นๆ มากขึ้นอย่างสมเหตุสมผลตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ในทางกลับกันหากนักศึกษาไม่มีความกล้าแสดงออกก็จะส่งผลให้นักศึกษาขาดความเชื่อมั่น รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นด้วย ซึ่งจะทำให้เกิดความยากลำบากในการทำงาน และจากการที่ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ประจำสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ได้ปฏิบัติการสอนในรายวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์ (PA 51105) ในหลายภาคเรียนที่ผ่านมา มักพบว่านักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 ส่วนมากยังขาดความกล้าแสดงออกในเรื่องของการตอบข้อซักถามหรือให้แสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนอยู่เป็นประจำ ซึ่งผู้วิจัยมองว่าปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและอาจส่งผลให้นักศึกษาเกิดปัญหาการกรการกล้าแสดงออกกับการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นและในการทำงานในอนาคตได้ อย่างไรก็ตาม ในทางหลักการหรือทฤษฎีการเรียนรู้แล้ว พฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกเป็นสิ่งที่สามารถที่จะฝึกฝนและสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลได้

จากความสำคัญดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความกล้าแสดงออกมีความสำคัญต่อตัวนักศึกษาเองและสังคมจึงควรได้รับการช่วยเหลือเพื่อที่จะได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาจากขอบเขตเนื้อหาวิทยานิพนธ์ เพื่อแก้ไขปัญหาคำกรการไม่กล้าแสดงออกของนักศึกษา โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ มาประยุกต์กับบทเรียนเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย” เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนโดยการเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใกล้ตัวของผู้เรียน หรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับการเรียนครั้งก่อนๆ เข้าสู่เรื่องที่จจะศึกษา ผู้วิจัยคาดหวังว่าหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนในรูปแบบการแสดงบทบาทสมมติจะช่วยสร้างพฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกและเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดีมากขึ้น เป็นจุดเริ่มต้นในการช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาพฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกให้สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตและสังคมและเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในด้านการเรียนและการดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย
2. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักศึกษา โดยการจัดการเรียนรู้บทบาทสมมติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอน เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา
2. เป็นการพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักศึกษาในทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น
3. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้สอน ผู้เรียนและผู้สนใจในการพัฒนากิจกรรมจัดการเรียนการสอนปรับประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่นๆ ได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด การสมมติบทบาทและจัดสถานการณ์ให้ผู้แสดงบทบาทได้แสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิด อารมณ์จากสถานการณ์ที่สมมติ ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่สังเกตพบว่าเป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์
2. พฤติกรรมกล้าแสดงออก หมายถึง กระบวนการในการฝึกพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นผู้กล้าแสดงออกตามความรู้สึกรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมีเหตุผลและเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นการรักษาสีติของตนเองโดยมิได้ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ซึ่งเมื่อกระทำหรือแสดงออกไปแล้ว ไม่มี ความยากลำบากใจ หรือความวิตกกังวลในการแสดงออก
3. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นระดับปริญญาตรีปีที่ 1 สาขารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์การศึกษาบึงกาฬ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์การศึกษา

บึงกาฬ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์ (PA 51105) ทั้งหมด 26 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ผลการเรียนรู้และพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ (Role play) เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 1 รายวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์ (PA 51105) โดยมีเนื้อเรื่องสอดคล้องกับหลักสูตรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) แบบทดสอบหลังเรียน (Post-Test) ก่อนที่จะทำการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบทดสอบความรู้ในเรื่องการมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตย ก่อนเรียน (Pre-test) เพื่อดูปัญหาของนักศึกษาเป็นรายบุคคล จำนวน 30 ข้อ

2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับงานวิจัย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ จำนวน 6 ชั่วโมง

3. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีกระบวนการกลุ่ม เพื่อแบ่งหน้าที่ในการทำงาน และให้แต่ละกลุ่มวางแผนเค้าโครงเรื่องที่กลุ่มต้องการนำเสนอ ในรูปแบบการแสดงบทบาทสมมติ

4. เครื่องมือในการสังเกตพฤติกรรม โดยคำนึงถึงหลักความเป็นจริงและสิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ และสร้างเครื่องมือที่วัดพฤติกรรมและการร่วมกิจกรรมของแต่ละบุคคล

5. แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนแบบบทบาทสมมติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อมูลค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ในด้านผลการเรียน พฤติกรรมการกล้าแสดงออกและความพึงพอใจ

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสามารถสรุปได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

ผลการพัฒนาผลการเรียนรู้

การพัฒนาผลการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคการสอนในรูปแบบการแสดงบทบาทสมมุติ พบว่า นักศึกษาสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนดีขึ้นกว่าคะแนนก่อนเรียน เมื่อนำผลการทดสอบ ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบผล ดังตารางข้างล่าง

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

คะแนนแบบทดสอบ	N	\bar{x}	S.D.	T	Sig
ก่อนเรียน (30)	26	19.19	3.287	9.174	.000
หลังเรียน (30)	26	22.42	2.887		

จากตารางที่ 1 พบว่า ในภาพรวมนั้นคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดผลการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนในรูปแบบการแสดงบทบาทสมมุติ เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1/2558 ของนักศึกษาโปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พบว่า ผลการทดสอบความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน มีความแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบหลังเรียน ($=22.42$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบก่อนเรียน ($=19.19$) ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

ผลการพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักศึกษา

พฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักศึกษาโดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติ เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกระเมินโดยการสังเกตผ่านกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งกำหนดประเด็นหรือพฤติกรรมการกล้าแสดงออกที่ต้องการประเมินไว้ 6 ด้านคือ

- 1) การแบ่งงานกันทำภายในกลุ่ม
- 2) การรับผิดชอบงานตามที่ได้รับมอบหมาย
- 3) การยอมรับฟังความคิดเห็นสมาชิก
- 4) มีความเป็นผู้นำในการตัดสินใจ
- 5) มีส่วนร่วมในการนำเสนอทุกขั้นตอน และ
- 6) ภาพรวมของการนำเสนอผลงานของกลุ่ม
- 7) โดยผู้สอนจะทำการสังเกตและประเมินพฤติกรรมตามประเด็นดังกล่าวจำนวน 2 ครั้ง โดยครั้งแรกจะทำการประเมินหลังจากที่ใช้วิธีการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติผ่านไปประมาณ 1-2 สัปดาห์และครั้งที่สองจะทำการประเมินในช่วงท้ายของกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นพัฒนาการของพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน ซึ่งมีผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินพฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกของนักศึกษา ครั้งที่ 1

ข้อ	พฤติกรรมที่สังเกต	ผลการประเมิน					\bar{x}	S.D	แปลผล
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	จำนวน (N)			
1	การแบ่งงานทำภายในกลุ่ม	19	2	3	2	26	3.46	0.96	ดี
2	การรับผิดชอบงานตามที่ได้รับมอบหมาย	20	2	3	1	26	3.57	0.84	ดีมาก
3	การยอมรับฟังความคิดเห็นเพื่อนภายในกลุ่ม	13	5	3	5	26	3.00	1.17	ดี
4	มีความเป็นผู้นำในการตัดสินใจ	7	7	10	2	26	2.73	0.94	ดี
5	มีส่วนร่วมในการนำเสนอทุกขั้นตอน	23	1	2	0	26	3.80	0.55	ดีมาก
6	การนำเสนอผลงานของกลุ่ม	5	9	7	5	26	2.53	1.00	ดี
รวมทุกด้าน							3.18	1.04	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่าพฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกในภาพรวมทุกๆ ด้านของนักศึกษาหลังจากเริ่มกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติผ่านไปประมาณ 2 สัปดาห์ (ประเมินครั้งที่ 1) พบว่า พฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าเฉลี่ย 3.185) และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ในช่วงแรกของการเรียนการสอน พฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายอยู่ในระดับเกณฑ์ดีมาก มีเพียง 2 ข้อ คือการมีส่วนร่วมในการนำเสนองาน (3.80) และความรับผิดชอบงานตามที่ได้รับมอบหมาย (3.57) นั้น จากนั้น อยู่ในเกณฑ์ดี โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ การแบ่งงานกันทำภายในกลุ่ม (3.46) การยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนภายในกลุ่ม (3.00)

ตารางที่ 3 ผลการประเมินพฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกของนักศึกษา ครั้งที่ 2

ข้อ	พฤติกรรมที่สังเกต	ผลการประเมิน					\bar{x}	S.D	แปลผล
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	จำนวน (N)			
1	การแบ่งงานกันทำภายในกลุ่ม	25	0	1	0	26	3.92	0.38	ดีมาก
2	การรับผิดชอบงานตามที่ได้รับมอบหมาย	24	1	1	0	26	3.88	0.42	ดีมาก
3	การยอมรับฟังความคิดเห็นเพื่อนภายในกลุ่ม	21	2	2	1	26	3.65	0.78	ดีมาก

4	มีความเป็นผู้นำในการตัดสินใจ	7	9	6	2	26	2.96	0.19	ดี
5	มีส่วนร่วมในการนำเสนอทุกขั้นตอน	25	1	0	0	26	3.96	0.19	ดีมาก
6	การนำเสนอผลงานของกลุ่ม	7	11	6	2	26	2.88	0.89	ดี
รวมทุกด้าน							3.54	0.80	ดีมาก

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินพฤติกรรมการกล้าแสดงออก ครั้งที่ 2 พบว่าในภาพรวม นักศึกษากลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้นจากการประเมินครั้งแรก โดยอยู่ในเกณฑ์ดีมาก (ค่าเฉลี่ย 3.54) และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในทุกๆ ด้านและอยู่ในเกณฑ์ดีมากถึง 4 ด้านจากทั้งหมด 6 ด้านคือ การมีส่วนร่วมในการนำเสนอทุกขั้นตอน (3.96) การแบ่งงานกันทำภายในกลุ่ม (3.92) ความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย (3.88) และการยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น (3.65) อยู่ในเกณฑ์ดี 2 ด้าน คือความเป็นผู้นำในการตัดสินใจและการนำเสนอผลงานของกลุ่มโดยรวม

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบผลการประเมินพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักศึกษาครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

ข้อ	พฤติกรรมที่สังเกต	ผลการประเมิน				ค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น
		(ครั้งที่ 1)	แปลผล	(ครั้งที่ 2)	แปลผล	
1	การแบ่งงานกันทำภายในกลุ่ม	3.46	ดี	3.92	ดีมาก	0.46
2	การรับผิดชอบงานตามที่ได้รับมอบหมาย	3.57	ดีมาก	3.88	ดีมาก	0.31
3	การยอมรับฟังความคิดเห็นเพื่อนภายในกลุ่ม	3.00	ดี	3.65	ดีมาก	0.65
4	มีความเป็นผู้นำในการตัดสินใจ	2.73	ดี	2.96	ดี	0.23
5	มีส่วนร่วมในการนำเสนอทุกขั้นตอน	3.80	ดีมาก	3.96	ดีมาก	0.16
6	การนำเสนอผลงานของกลุ่ม	2.53	ดี	2.88	ดี	0.35
รวม		3.18	ดี	3.54	ดีมาก	0.36

จากตารางเปรียบเทียบผลการประเมินพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักศึกษาทั้งสองครั้งพบว่าผลการประเมินพฤติกรรมการกล้าแสดงออกครั้งที่ 2 (ค่าเฉลี่ย 3.54) เพิ่มขึ้นจากการประเมินครั้งที่ 1 (ค่าเฉลี่ย 3.18) ซึ่งเพิ่มจากเกณฑ์ดี เป็นเกณฑ์ดีมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมก็พบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการกล้าแสดงออกที่เพิ่มขึ้นในทุกกิจกรรมเช่นเดียวกัน ซึ่งอาจสรุปผลการศึกษาที่พบการเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบกับทั้งสองครั้ง โดยเรียงลำดับจากมากสุดได้ดังนี้ คือ การยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนภายในกลุ่ม ค่าเฉลี่ยครั้งที่ 1 ผลประเมินได้ 3.00 ครั้งที่ 2 ได้ 3.65 ค่าเฉลี่ยการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นคือ 0.65 และการแบ่งงานกันทำภายในกลุ่ม ค่าเฉลี่ยครั้งที่ 1 3.46 ครั้งที่ 2 ได้ 3.92 ค่าเฉลี่ยการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นคือ 0.46 ตามลำดับ

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย โดยการแบ่งความพึงพอใจออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านอาจารย์ผู้สอน 2) ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านการประเมินการเรียนการสอน มีผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 5 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาทั้ง 4 ด้าน

รายการประเมิน	N	\bar{x}	S.D	แปลผล
ด้านผู้สอน				
1.มีการเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี	26	4.54	0.634	มากที่สุด
2.เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมฯ	26	4.73	0.523	มากที่สุด
3.มีความรู้ความสามารถในเรื่องที่สอน	26	4.92	0.266	มากที่สุด
4.ตั้งใจสอนและให้คำแนะนำนักศึกษาเป็นอย่างดี	26	4.69	0.605	มากที่สุด
5.ประเมินผลกิจกรรมการสอนอย่างยุติธรรม	26	4.73	0.710	มากที่สุด
ด้านเนื้อหา				
6.เนื้อหาสอดคล้องกับแผนการสอนในรายวิชา	26	4.62	0.788	มากที่สุด
7.นักศึกษารับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของเนื้อหา	26	4.19	0.785	มาก
8.เนื้อหาสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	26	4.73	0.523	มากที่สุด
9.เนื้อหาสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน	26	4.69	0.605	มากที่สุด
10.สามารถประยุกต์เนื้อหาเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม	26	4.35	0.676	มาก
ด้านกิจกรรม				
11.กิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	26	4.54	0.570	มากที่สุด
12.นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	26	4.81	0.394	มากที่สุด
13.กิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ	26	4.50	0.693	มาก
14.นักศึกษามีโอกาสทำงานเป็นกลุ่มผ่านกิจกรรมฯ	26	4.69	0.461	มากที่สุด
15.มีการค้นคว้าหาความรู้การดำเนินกิจกรรมจากห้องสมุด	26	4.19	0.621	มาก

ด้านการประเมิน				
16. นักศึกษาทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า	26	4.12	0.847	มาก
17. นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	26	4.23	0.749	มากมาก
18. นักศึกษาเรียนรู้กิจกรรมอย่างมีความสุขในคาบเรียน	26	4.42	0.630	มาก
19. นำกิจกรรมการเรียนไปใช้วิเคราะห์ในการสอบได้	26	4.58	0.630	มากที่สุด
20. นักศึกษามีการเรียนรู้การร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ ได้อย่างมีความสุข	26	4.54	0.570	มากที่สุด

การอภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาทั้ง 3 ด้านคือด้านการพัฒนาผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาพฤติกรรมมารกกล้าแสดงออก และด้านความพึงพอใจของนักศึกษา มีประเด็นที่น่าสนใจและพิจารณาดังนี้

ด้านการพัฒนาผลการเรียนรู้ จากคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดผลการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนในรูปแบบการแสดงบทบาทสมมติ เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1/2559 รายวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พบว่า ผลการทดสอบความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน มีความแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบหลังเรียนคือ 22.42 สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบก่อนเรียน คือ 19.19 ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยแต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้ ไม่ได้ศึกษาเปรียบเทียบเทคนิคการสอนรูปแบบบทบาทสมมติกับบทบาทอื่นๆ จึงยังไม่สามารถบอกได้แน่ชัดว่า เทคนิคการสอนแบบใดมีประสิทธิภาพมากกว่ากัน เพียงแต่ผลการศึกษาในงานชิ้นนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า การสอนในรูปแบบบทบาทสมมติช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และพัฒนาผลการเรียนรู้ได้เพิ่มขึ้นจริง

ด้านการพัฒนาพฤติกรรมมารกกล้าแสดงออกของนักศึกษา จากผลการศึกษาพบว่าเทคนิคการเรียนการสอนในรูปแบบบทบาทสมมติช่วยให้นักศึกษามีพฤติกรรมมารกกล้าแสดงออกที่เพิ่มขึ้นโดยการเปรียบเทียบผลการประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ซึ่งพบว่าผลการประเมินพฤติกรรมมารกกล้าแสดงออกครั้งที่ 2 (ค่าเฉลี่ย 3.54) เพิ่มขึ้นจากการประเมินครั้งที่ 1 (ค่าเฉลี่ย 3.18) ซึ่งเพิ่มจากเกณฑ์ดี เป็นเกณฑ์ดีมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมก็พบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมมารกกล้าแสดงออกที่เพิ่มขึ้นในทุกกิจกรรมเช่นเดียวกัน ซึ่งอาจสรุปผลการศึกษาที่พบการเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบกันทั้งสองครั้ง โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดได้ดังนี้ คือ การยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนภายในกลุ่ม ค่าเฉลี่ยครั้งที่ 1 ผลประเมินได้ 3.00 ครั้งที่ 2 ได้ 3.65 ค่าเฉลี่ยการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นคือ 0.65 และการแบ่งงานกันทำภายในกลุ่ม ค่าเฉลี่ยครั้งที่ 1 ได้ 3.46 ครั้งที่ 2 ได้ 3.92 ค่าเฉลี่ยการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นคือ 0.46 ตามลำดับ

ด้านความพึงพอใจของนักศึกษา พบว่าการเรียนการสอนในรูปแบบบทบาทสมมติ สร้างความ

พึงพอใจในระดับมากที่สุดเกือบทุกด้าน คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน ด้านกิจกรรม ยกเว้นเพียงด้านเดียวที่ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก คือด้านการประเมิน โดยภาพรวมแล้วถือว่าการเรียนการสอนในรูปแบบบทบาทสมมติสร้างความพึงพอใจในการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาได้อย่างดี ทั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการทำการศึกษาค้นคว้าการเรียนการสอนในรูปแบบบทบาทสมมติเปรียบเทียบกับรูปแบบอื่นๆ เพื่อหาความเหมาะสมและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. (2544). *ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์.
- กัญญารัตน์ วงษ์เชษฐ. (2543). *การใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีสุพรรณ จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรรณิการ์ กาญจนินดา. (2545). *การใช้กิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารส่งเสริมความสามารถในการฟัง พูดภาษาอังกฤษและแรงจูงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรรณิการ์ พลภักษ์พิเศษกุล (2546). *การใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดคูบ่อน กรุงเทพมหานคร*.
- จรรยา โกมลบุญย์. (2528). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- ชาญ ศรีไสยเพชร. (2527). *ทักษะและเทคนิคการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พิกัดอักษร.
- ตรรกพร สุขเกษม. (2554). *การพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2/2554 ในบทเรียนเรื่อง “การกำหนดนโยบายสาธารณะ”*. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ทิตนา แฉมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นริพร ชู่อภัย (2552). *การเสริมสร้างพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเชิงดอย (ดอยสะเก็ดศึกษา) จังหวัดเชียงใหม่*.
- บุญสม ภูศิริ. (2546). *การพัฒนาทักษะการพูดและพฤติกรรมกล้าแสดงออกทางการพูดโดยใช้บทบาทสมมติของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการเกษตรและเทคโนโลยีตรัง*.

- พรณิพา สิงห์สีโว. (2547). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัศมี เชื้อเจ็ดตน. (2539). การใช้บทบาทสมมุติเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิชญา ไชยเทพ. (2544). กิจกรรมกลุ่มฝึกการแสดงออกที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์. (2521). การแสดงบทบาทสมมุติในการสอนกลุ่มบูรณาการสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลวิภา ภาสกุล. (2550). การใช้กิจกรรมตามทฤษฎีเผชิญความจริงเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วาสนา จิตรมณี. (2552). การพัฒนาความกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 ด้วยนาฏยประดิษฐ์. ธนบุรี: โรงเรียนอัสสัมชัญ ธนบุรี.
- ศรีสุดา ธิติโสภี. (2545). ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมหลักการเล่านิทานด้วยวิธีการตอบคำถาม และวิธีการเล่นบทบาทสมมุติที่มีต่อความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมพร สุทัศน์ีย์. (2541). จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต. (2539). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันต์ วรศิริ. (ม.ป.ป.). เอกสารประกอบการสอนวิชาการระเบียบวิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุจิตรา บัวคำภา. (2525). การศึกษาการสอนจริยศึกษาด้วยการใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมุติในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาบัตรการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2537). หลักการสอน. กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์.